

Wandelen met Dajo, het Den Dolder Circuit

In deze gids geef ik aan jou alles wat je nodig hebt om te wandelen als Dajo. De filosofie, materialen, spellen en orienteervaardigheden die ik gebruik worden benoemd aan de hand van het Den Dolder Circuit.

Filosofie

Het gaat hier om een radicale keuze, de keuze om te kiezen voor jezelf. De keuze waarin je actie onderneemt, waarin je je bewustzijn vormgeeft in actie. De keuze om te gaan, om te gaan wandelen is een noodzaak, het is het bewustzijn dat het goed voor je is, dat het beter is om te gaan en jezelf vorm te geven in het landschap, dan te blijven zitten.

De radicale keuze is ééntje waarin je jezelf kiest.

En daat gaat het om, ik wil dat jij een radicale keuze maakt.

Vrijheid is radicale noodzaak. Voor mij is dat lopen. De noodzaak, de 'keuze' dat het een noodzaak is, is radicaal, en dat is ware vrijheid. Het is vrijheid, het is een keuze zonder de 'jas,' zonder dat ik het onderwerp ben van andere, van externe machten, te maken.

Laat je fantasie iets radicaals vertegenwoordigen. Voor mij is dat een mountain man en houthakker, een vriendelijke hobo of ervaren avonturier, een bergbeklimmer en vagabond. Het gaat om vaders- en moeders spelen, in z'n volste vermogen. Heel eventjes kind zijn en volwassene samen. Om je te vinden in het interbellum van opgroeien, in de tijd waarin je bewust bent van je lichaam én je geest.

Ontd, je kan de regen niet stoppen of voorspellen, maar je kan altijd een regenjas meenemen.

Lopen is metafoor vormgegeven en actie

Om te lopen als Dajo beginnen we in de stad. Neem de drukste straat van je stad. Sta er stil en luister, kijk rustig om je heen. Ontdek dat er geen rust is, dat er word geconsumeerd en getoert en gesproken. Ontdek dat je er alleen staat, in een overvloed van samen. Ontdek dat je er niet in op kan gaan, dat je er niet hoort. Dat wat je ook doet, dat hoe alles in die stadse samenleving je duwt en trekt om er bij te horen, je er niet bij hoort. Dit is de catalyst om je te doen verdwijnen, niet in de straten, maar op de paden.

Ik wil dat je voor het naar bed gaan een besluit neemt, de dag of dagen voordat je op gaat wandelen neem je bewust het besluit om morgen, vrijdag, whenever, te gaan. Herhaal dit de nacht voor je vertrekt. Hier maak je de keuze, je kan er onder uit, zeker. Maar het is aan jou om voor jezelf te kiezen, om te kiezen om je in actie te uiten. Een actie die je eerder al hebt besloten. Deze keuzes die ik hier noem zijn geen echte keuzes. Het is schijn. Je sexualiteit, je gender, dat zijn geen keuzes, dat is wie je bent. En toch, toch is het een soort keuze. Niet omdat er opties zijn maar omdat het een radicale keuze is, een optie niet genoemd, niet beschikbaar en evenmin te verkrijgen. En toch weet je het te vinden. Voor mij waren dat asexualiteit en aromanticisme. Ik heb in mij de radicale keuze om te zijn wie ik nu ben. Buiten de opties voor mij uitgelegd heb ik gekozen, in de ongenoemde categorieën, om Dajo te zijn.

Het is even zo met lopen. Je hebt in je de radicale keus om te lopen. Het is een liefde die geen geschiedenis kent, een spontane ontwikkeling van je zijn.

Je ontwaakt op de dag van de wandeling en vind al contact met de buitenwereld vermoeiend. Je bent vroeg op om gebruik te maken van de dag, en om 'de ander' te ontwijken. De illusieve ander is je antagonist. 'De ander' is iedereen die jij niet bent, en ze zijn allemaal, individueel, ingewikkeld en onvoorspelbaar. Vandaag gaat niet over 'de ander,' vandaag gaat over het romantische ideaal van het individu, het romantisch ideaal van jou.

Na je stevige ontbijt pak je je spullen en stap je de deur uit. Het is niets nieuws, dit heb je eerder gedaan. Maar je voelt je voeten en je jas, je kleding bouwt je weerspiegeling van jezelf. Je bent nu op pad, jij gaat op avontuur, je kan vanalles ontdekken en de kleinste dingen kunnen je eenoveren. Je zal iedereen zo veel mogelijk ontwijken, je gaat de stad uit. Je gaat de stad uit. Dit zijn je laatste stappen, tot je op de fiets zit of in de trein en je reist naar een niet zo ver oord, maar een wereld van verschil.

Er is een vreugde die je voelt, denkend aan de wonderlijke landschappen van je wandelingen. Een nostalgisch romantisme van een tijd niet zo lang geleden.

Je moet weer eens gaan. De keuze die je maakte, deze radicale keuze, moet doorgezet worden. Het moet elke zo veel tijd herhaald worden, met meer precisie, om die andere weg te proberen, met meer aandacht of op een andere plek.

Het is nu aan jou, alweer en nog steeds om te gaan lopen. Om te oefenen, om beter te worden, om radicaler te zijn. Om dichterbij jezelf te komen, en daarmee er verder vanaaf te dwalen.

Er is een bepaalde complexie tussen de paradox van het lopen. Aan de ene hand is het een simpele handeling, één van de eerste die we leren. Aan de andere hand is het het begin van complexe en levensgrote avonturen, idioot lange wandelwegen door filosofische mumbo-jumbo, en existentiële crisissen die je meermalen tot huilen doen brengen. Dit is de schoonheid van zo een actie die zo integraal is tot ons zijn als persoon en als maatschappij. Er is een rede dat mensen die niet kunnen lopen als gehandicapt worden bestempeld. Dat is niet te zeggen dat deze mensen geen van de vruchten van het lopen kunnen plukken. Ik denk dat het iets in ons DNA is. Het lopen is namelijk meer dan alleen de handeling, het is de filosofie. En de filosofie gaat over veel meer dan de handeling alleen. Het gaat over tempo en exploratie, over energie en tijd en afstanden, over community en wildernis en natuur conservatie en navigatie en transport. En zo veel meer, het lopen is een basisblo voor leven, voor samenleving.

Ik daag je uit om te gaan lopen. Om in je eentje lange afstanden door een wildernis af te leggen. Dit soort lopen, dit *wayfaring* en *trekken* is een bevrijdende actie. Je vind jezelf en hoeft niemand te zijn. Onder de boomtoppen ben je een simpel persoon, je identiteit verdwijnt terwijl je achter de heuvels verdwijnt. Je leert eerst langzaam lopen, dan de uitzichten en de immersie van een landschap. Je stappen echoen door je benen en je botten leren wat leven is. Het lopen als ik hier beschrijf is geen ommetje in het park, het is een extentie van de tijd en ruimte. Door je in het landschap te bevinden, en er doorheen te bewegen ontdek je de tijd, je leert hoe lang dagen, weken en maanden echt zijn. En de ruimte, wel de ruimte strekt zich uit voor je ogen, en onder je voeten, daar waar jij staat, dat is je huis. Waar je bent op dat moment is de plek waar je bent, echt bent. Dat zijn in het landschap, het kleine holletje dat je maakt in het luchtledige, dat is even van jouw. Tot je weer doortrekt. Het lopen is een nomadisch zijn waarin je nooit echt stilstaat. Het ritme is constant en verdraagbaar, in tegenstelling tot de steden waar je veiligheid schijn is. In een stad ben je nooit alleen en je gedachtes worden afgeleid en tegen gelogen.

NO MORE STROLLS!

Geen dilly-dallying, geen korte ommetjes. Nee! Lopen, vriend! Lopen moet je, trekken moet je. Je gaat naar de toppen van bergen en verdwijnen achter de heuvels en tussen de bomen. Er is dan niemand anders en je bent alleen. Kom op, ga. Vertrek, vinde de sneeuw en de zonneschijn en beweeg erdoorheen.

Wat ben je, dwaler of dood?

Er is veel te leren daar. Over vuur en haar passie, over bloemen en open staan, over familie en wilde zwijnen. En je zal het leren, als je gaat.

Je hebt geen bergen gevoeld. Echt gevoeld, een... een.... Fuck it.

Waarom sta ik hier nog tegen je te praten? Wat heeft het voor zin? Al deze woorden? Al dit gedoe om wat? Om je iets te geven wat je niet wil? Om iets duidelijk te kmaken, wat dan, wat dan? En waarom? Ik wil jou niet. Jij hoort er niet bij.

Ik ben buitengesloten van jouw wereld, die steden en mensen en drukte en geprsrekken en spontaniteit en gedoe en luid, zo luid. Dat ik daar niet hoor, al la. Maar jij hoort ook niet hier waar ik ben. Ik ben speciaal, ik ben anders dan jij. Wij, wij levensgangers, wij wandelaars, wij trekkers, wij zijn beter dan jij. Waar jij dwaalt in een misselijkmakende soep verschuil ik me tussen de wonderlijkheid van het wild.

Je zit daar tussen je muren en tussen je diepe bankkussens en je ziet mensen en spreekt ze en denkt het allemaal voor elkaar te hebben. Maar jij neemt de lift om een ommetje te lopen, jij ziet foto's en bent weg bij slecht weer.

Maar ik, ik ben er echt. Er is een oer in mij een liefde die jij niet hebt.

I AM A GOD-DAMN FILOSOPHER

Fuck jouw romantisme, gefocussed op een ander.

Fuck jouw liefde gericht op dat individu.

Nee, ik heb romantisme en liefde, voor iets groters en machtigers en waardevoller, meer verdienstelijk.

Zie jij niet die pracht en praal? Waarom niet, wat is er mis met je dat je dat niet ziet? Wie denk je wel niet dat je bent, verachtelijk dat karakter van jou. Als je het land niet apprecieerd, wat dan wel? En waar is dat op gebaseerd? Welke moderne leugens neem je tot jezelf dat je denkt dat jouw romantisme, jouw liefde waardig is? Wat een bullshit. Je weet niets, ik evenmin, maar ik weet mezelf te vinden tussen alle onnodigheden. Jij, jij bent voor mij zo'n onnodigheid, zeker als je mij niet begrijpt. Dat ligt aan jou.

DE GROND IS VOL VAN BLOED. HET IS HET MIJNE ZIJ DE GEEST

Ik heb weinig geduld voor stadse lui.

In mijn wilde fantasie wordt ik de dood, vormgegeven in vuur.

Vuur als kracht en als geliefde, als gevaarlijk en gerespecteerd, als liefkozend en warm, hulpvol.

Vuur dat nodig is, vuur waar naar wordt gestaart, vuur om lief te hebben en te verzorgen, vuur als vernietiging en schoonheid, vuur als, vuur als vuur is. Brandend warm.

Overtredingen

Er zijn meer dan genoeg plekken waar je niet zomaar mag zijn. Dat betekent niet dat je er niet kan zijn. In mijn wandeling ben ik vaak genoeg door terretoria gelopen waar ik misschien niet had moeten of mogen zijn. In de bossen zijn dit dure landgoederen, omringd door een persoonlijk bos. Elders zijn dit weilanden van boerderijen. Ik ben van mening dat het land open moet staan voor het publiek, met enige restricties.

Het boerenland is open en lastig om je in te verstoppen, daarnaast komt het met de boer zijn/haar dingen. Weilanden met koeien kunnen eng en gevaarlijk zijn, schapen zijn over het algemeen milder maar de herdershonden niet. Lege weilanden zijn vrij spel, weilanden met gewassen niet. Pas op, leegstaande weilanden kunnen bijzonder modderig zijn, en klei blijft aan je schoenen hangen.

In de bossen zijn de bossen rondom landgoederen vrije toegang als je het aan mij vraagt, binnen een niet-juridische context. Hierbij horen ook golfbanen, pas op voor golfers en hun ballen.

Dan nog een notitie op paden. Het is in Nederland, en elders, gebruikelijk dat wandelaars op de paden blijven. Dit is beter voor de natuur. In sommige gebieden, delen van Schotland, Roemenië, Noorwegen en Zweden bijvoorbeeld, zijn de inwoners er milder mee dan in Nederland, België of Duitsland. Hier mag je van de paden wijken en routes lopen soms door landschappen met niets meer dan schapenpaden of zelfs zonder paden. Dit geldt niet voor Nederland, hoewel ik van paden wijk doe ik dat altijd met de wildernis in gedachten. Heb lief de wildernis en verzorg haar, het is jouw verantwoordelijkheid als wandelaar om dat te doen.

Overtreden gaat niet over toestemming of vergeving. Het gaat om een vrijheid en het nemen van dat waar je, naar mijn mening, recht op zou moeten hebben.

Het is echter niet legaal en ik vergoelijk niet het overtreden van persoonlijk terrein of het inbreken van gesloten en bewoonde/gebruikte panden. Hier een stel regels waar ik me aan houd:

- Nooit over kwetsbaar gebied; kliffen, heide, bloemenvelden
- In het broedseizoen op paden blijven
- Nooit over persoonlijk terrein naast bewoonde huizen
- Neem niets mee
- Laat niets achter
- Verniel niets, trap niet op gewassen, haal niets uit elkaar
- Bouw geen paden
- Geen inbraak van gesloten panden
- Gebruik het enkel als doorgaande weg
- Met meerdere personen, waar er geen pad is, naast elkaar, niet achter elkaar lopen

Om jezelf veilig te houden tijdens het overtreden het volgende, veiligheid kan in dit geval begrepen worde als niet gespot of gesnapt worden.

- Houd je achter begroeiing of bebouwing weg van ramen en deuren
- Houd altijd een oog op de plekken vanwaar je gespot kan worden
- Houd zo veel mogelijk begroeiing tussen jou en een potentiële meekijker
- Wees snel, twijfel niet
- Heb altijd een excuus en uitweg
- Houd oren en ogen open, kijk voortdurend om je heen en luister voor voetstappen of gesprek

Een paar voorbeelden.

Langs het spoor bij een overbrug niet ver van Baarn staat een verlaten huisje die ooit iets met het spoor deed. Het is makkelijk binnen te komen, open, mysterieus en veilig.

Er ligt een verlaten golfcourse aan de overzijde van de Ermeloose heide, te betreden vanaf Leuvenum. Het is leeg en verlaten maar wordt nog bijgehouden, een goede plek voor het kijken naar wild, veel roofvogels, herten en wilde zwijnen.

Rondom het Hilversums Wasmeer lopen herten en Schotse Hooglanders, het is beschermd gebied van de boswachterij en er loopt een pad doorheen. Wees voorzichtig met het wild.

Ten zuiden van de Berg van Anna's Hoeve, bij Hilversum, is er een stuk te lopen over een ongebruikt ecoduct in aanbouw naar een klooster. Een klein stuk dat lastig is op te komen maar waardevol voor de leegte.

Door de Veluwe heen zijn er veel paden van wild en bosbouw. Ook deze kunnen gevolgd worden. Houd rekening met heide, bloemen en andere fragile begroeiing, rondlopend wild en erosie.

Nederland kent meer dan genoeg weilanden, en bijna evenveel sloten. Het is niet altijd duidelijk dat je een weiland aan het andere eind weer uit kan, en je kan je nergens verstoppen. Toch is een het beeld van een figuur dat alleen door een nat weiland trekt, spanning in het lichaam, iets kinderlijk moedig en stom tegelijkertijd.

Uitrusting

Het is vanzelfsprekend dat de uitrusting die je meeneemt comfortabel en capabel moet zijn. Hier geef ik tips over wat ik zelf gebruik in verschillende omstandigheden. Er zijn een paar items die ik altijd bij me draag en een aantal die seizoens of weegericht zijn.

Naast comfort is je uitrusting een mogelijkheid om te spelen. Je kledingkast en keuken zijn de verkleedkist waarmee je wandelaartje kan spelen, duik erin en heb fun, maar vergeet niet dat het koud en nat kan zijn.

Te beginnen bij mijn standaard uitrusting. Voor een dagtocht heb ik standaard een fles met water, een lunch en lichte rugzak bij me. Ik ga nooit weg zonder de basics, hierbij hoort ook een telefoon voor noodgevallen en een portemonnee met geld en eventueel een OV-chipkaart om terug te reizen.

Ze zeggen dat je je angsten inpakt. Dat je onbewust meer meeneemt dan nodig voor een reis. Dat waar je te veel van hebt, dat is je angst.

Hoofddekseis

Ik ben fan van hoofddekseis, ik heb er meer dan ik in een week op kan. Maar hoofddekseis zijn voor mij een belangrijk stuk uitrusting, het houdt je hoofd koel, veilig, warm en/of droog. In sommige gebieden (woestijnen, bergen, tundra) zijn hoofddekseis noodzakelijk om langere tijd buiten te kunnen zijn.

Wat voor verschillende hoofddekseis zijn er?

- Hoeden

Er zijn verschillende soorten hoeden voor buiten. Hier benoem ik er twee, de lichte bucket hat en de harde wide brim hat. Bijde delen een brede rim die de het gezicht, de nek en de oren dekt tegen zonneschijn. Het verschil zit in vorm en materiaal. Bucket hats zijn gemaakt van een lichte stof als katoen en kunnen dus opgevouwen worden maar doen weinig tegen regen of sneeuw. Een wide brim hat is gemaakt van filt of wol en stijf. Deze hoed houdt de zon weg maar bied ook bescherming tegen regen, hagel en sneeuw.

Een wide brim adviseer ik in dagen met veel zon, regen, hagel, een gemiddelde temperatuur en als je als een cowboy wik zijn.

Ik adviseer bucket hats in dagen met veel zon, een hoge Uv index en voor meer moderne stijlen.

-

- Petten

De simpele pet. Een hoofddekseel dat veel wordt gedragen, en voor een goede reden! Petten komen voor in allerlei soorten en maten, er zijn petten voor elke gelegenheid en voor bijna elk klimaat. Ik maak hier het verschil tussen lichte petten, zware petten en steilistische petten. Lichte petten zijn van katoen of synthetisch materiaal en zijn makkelijk weg te stoppen, ze helpen weinig in koud of nat weer maar zijn waardevol in zon en wind.

Zware petten zijn van wol of ander dicht materiaal en doen veel goed werk in slechter weer, harde winden, sneeuw, regen noem het maar op. Daarnaast houden ze de zon tegen op zonnige dagen.

Stijlistische petten zijn leuk. Niet altijd even comfortabel of praktische maar statisch, grappig of autoritair. Doen het goed in gezelschappen of als kostuumering.

- Mutsen

Winterdagen zijn mutsdagen. Mutsen hebben mij altijd goed bijgestaan. In tegenstelling tot hoeden of petten zijn mutsen warmer, hebben geen rim of klep en hebben vaak iets om de oren mee te beschermen. Mutsen zijn voor grijze en koude dagen. In speciaal wil ik hier mutsen benoemen met neerslaanbare oorflappen, denk aan de 'russische' ushanka, die de mogelijkheid bieden om ook op dagen waarin de temperatuur flink veranderd één soort hoofddekseel te dragen. Mutsen zijn er in allerlei materialen en vormen. De meeste zijn min of meer waterafstotend, beschermen tegen sneeuw, hagel, regen en wind en zijn te warm in zomer en lente maanden.

Schoenen

In het departement schoenen heb ik twee distincte stijlen, bergschoenen en ouderwetse legerkisten. Bergschoenen zijn, wat mij betreft, voor lange trektochten en complex terrein. Mijn kleine collectie oude kisten hebben mij voeten droog en warm gehouden in de meest barre omstandigheden. De kisten die ik gebruik komen in twee vormen, licht en zwaar. Mijn lichte kisten paren goed met beenwindseel in koude en modderige streken en mijn zware kisten doen dat op zichzelf maar zijn te warm in zomermaanden. De oude legerkisten hebben het voordeel dat ze van stevig leer zijn gemaakt met harde zolen en diepe grondzoolpatronen. Het leer, zeker wanneer goed ingesmeerd, houdt modder, zand en bakken met water tegen. Combineer dit met wolse sokken en je waadt door enkelhoog water zonder problemen.

Als spelaanleiding geven oude legerkisten het gevoel van een ouderwetse avonturier, iemand die door de zwaarste omstandigheden weet te zetten en met zware passen weer thuis komt.

Het insmeren en ondehouden van de schoenen is, daarnaast, ook een actie die mij doet voelen als een echte cowboy. Het is een ontspannende bezigheid in de avond of vroege morgen.

Lagen

Ik ben al jaren fan van wol, want wol werkt. Alles van sokken tot jassen, shirts, broeken en hoofddeksels, ik heb het van wol. Wol is een wonderlijk materiaal, het houdt je warm in de kou, zelfs als het nat wordt. En het houdt je koel in de zomer, als onderlaag tegen het zweet. Wanneer het gaat om uitrusting voor een wandeling neem ik altijd lagen mee. Ik draag een T-shirt en een shirt en heb zowel een trui als een jas bij me in de meeste maanden. Op die manier kan ik lagen aan en uittrekken om me aan te passen aan het weer en temperatuur. Tijdens het wandelen zelf kan je jezelf gemakkelijk warmhouden in weinig lagen door te blijven bewegen, tijdens pauze doe je dan een laag weer aan om de warmte binnen te houden.

Broeken

Zoals eerder genoemd ben heb ik wollen broeken, en ze zijn fantastisch. Een dikke wollen broek in de herfst en winter is je beste vriend. Het houdt je warm, zelfs als je nat regend en houdt doornen op afstand. Een goede broek is voor mij ook wijd, soms ietsje te wijd, een wijde broek houdt namelijk natte stof en doornen van je huid af en, gecombineerd met een riem en hoge schoenen, de warmte in de broek.

Voor warmere maanden ben ik ook fan van een kilt, nog een praktisch wollen kledingstuk. De kilt, samen met hoge wollen kousen (en beenwindsel om de kousen te beschermen), houdt je tijdens het wandelen warm tegen regen en wind en koelt je direct of door het de losse stof. In een kilt ben je altijd de meest *bad-ass motherfucker around*, en als dat niet genoeg is weet ik het ook niet meer.

In zomermaanden zijn korte broeken een must, lange broeken met ritsen aan de dijen zijn een alternatief. Onthoud dat je ook je benen moet insmeren, met name je kuiten, in de zomermaanden.

het Den Dolder Circuit

Het Den Dolder Circuit is een wandeling van een halve dag met meerdere variaties. De route loopt van station Den Dolder (direct bereikbaar van Utrecht, Amersfoort en Zwolle) in een ronde terug of naar station Baarn (direct bereikbaar van Utrecht, Amersfoort en Amsterdam). Ik heb deze route gevormd na een serie wandelingen in 2022 vanuit de stations rondom Lage Vuursche. De wandeling loopt door een divers gebied van de Utrechtse Heuvelrug en duurt tussen de 4 en 6 uur om te lopen.

Er zijn drie variaties op het Den Dolder Circuit.

- Korte Ronde
- Lange Ronde
- Den Dolder - Baarn

De Korte Ronde neemt misschien 4 uur in, de Lange Ronde richting de 5 a 6 uur en Den Dolder - Baarn tot 6 uur.

Er zijn nog veel meer routes te verzinnen en te ontwerpen vanuit station Den Dolder, de drie die hier beschreven staan zijn degene die ik voor het laatst heb gelopen. Je bent vrij om je eigen routes te ontwerpen en te lopen, de filosofie en spellen in deze gids zijn overal toepasbaar.

In deze gids geef ik aanwijzingen voor alle drie de rondes, ze starten allemaal op hetzelfde punt en de eerste kilometers zijn hetzelfde. Bij deze gids hoort een kaart met daarop verschillende punten gemarkeert, het is aan jou om deze punten aan elkaar te naaien in een route, hoe staat in de gids beschreven. De kaart is er als hulpmiddel, niet als route aanwijzing.